

Ympäristöministeriön päätös

yhdyskuntien jätevesien käsittelystä annetun direktiivin 91/271/ETY artiklassa 17 tarkoitetusta kansallisesta täytäntöönpano-ohjelmasta

1 Asian vireille tulo

Euroopan unionin komissio pyysi Suomea toimittamaan 30.6.2014 mennessä yhdyskuntien jätevesien käsittelystä annetun direktiivin (91/271/ETY) artiklan 17 tarkoitettua täytäntöönpano-ohjelmaa 28.11.2013 Brysselissä päivätyllä kirjeellä. Täytäntöönpano-ohjelman rakenne uusittiin 26. kesäkuuta 2014 komission täytäntöönpanopäätöksellä (2014/431/EU). Lyhyen valmisteluajan vuoksi uusimuotoisesti tehty täytäntöönpano-ohjelma on sovittu toimitettavaksi komissiolle viimeistään 30.9.2014. Suomen ympäristökeskuksen laatima ohjelma (diaarinumero SYKE2014-159) on lähetetty ympäristöministeriöön 22.9.2014.

2 Täytäntöönpano-ohjelman tavoitteet ja sisältö

Direktiivin 91/271/ETY 17 artiklassa tarkoitetun täytäntöönpano-ohjelman tavoitteena on osaltaan varmistaa, että direktiivin toimeenpanon valvonnassa todetuilla puutteellisesti toimivilla viemärlaitoksilla toteutetaan viivyttämättä ja suunnitelmallisesti tarpeelliset korjaus- ja tehostamistoimet jätevesihuollon saattamiseksi direktiiviin perustuvien vaatimusten edellyttämään tilaan.

Täytäntöönpano-ohjelma on laadittu komission täytäntöönpanopäätöksen (2014/431/EU) edellyttämällä tavalla vuoden 2012 tilanteesta. Ohjelma on päätöksen liitteenä.

Täytäntöönpano-ohjelma sisältää viisi taulukkoa:

- yhteystiedot,
- taajamajätevesien keräysjärjestelmät,
- yhdyskuntien jätevedenpuhdistamot,
- taloudelliset näkökohdat ja
- muut näkökohdat.

Perustietotaulukossa on tiedot kohdemaasta ja yhdyshenkilöistä. Taajamien keräysjärjestelmiä ja yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoita käsittelevät tiedot esitetään kohdekohtaisesti niiden laitosten osalta, joiden toiminta ei vuonna 2012 täyttänyt direktiiviin perustuvia vaatimuksia. Taloudellisia näkökohtia käsittelevässä taulukossa esitetään koko maata käsitteleviä yhteenvotietoja investoineista. Muissa näkökohdissa selvitetään täytäntöönpano-ohjelmaa osana ympäristönsuojelun oikeudellista ja toiminnallista ohjausjärjestelmää.

Suomessa kaikkien taajamien viemärintä täytti vuonna 2012 direktiivin (91/271/ETY) vaatimukset, joten niitä käsittelevä taulukko on tyhjä. Sen sijaan 206:sta yli 2000 asukasvastineluvun jätevedenpuhdistamosta viiden (5) toiminta ei täyttänyt direktiiviin perustuvia vaatimuksia. Nämä puhdistamot ovat: Oulun kaupungin Taskilan jätevedenpuhdistamo, Mäntsälän kunnan kirkonkylän puhdistamo, JVP-Eura Oy:n puhdistamo, Uudenkaupungin Hämönniemen jätevedenpuhdistamo ja Huittisten kaupungin Pappilanniemen jätevedenpuhdistamo. Täytäntöönpano-ohjelmassa on esitetty mainittujen laitosten osalta nykyiseen tietoon perustuen syyt laitosten puutteelliseen toimintaan, suunnitellut korjaustoimet kustannusarvioineen ja toteutusaikoinaan sekä arvio ajankohdasta, johon mennessä mittauksin voidaan varmistaa laitosten toiminta vaatimusten mukaisiksi.

Taloudellisia näkökohtia käsittelevässä taulukossa on arvioitu kunnallisten viemärlaitosten vuotuisia investointeja tilastokeskuksen tietoihin perustuen. Investoinnit jätevedenpuhdistamoihin ovat viime vuosina olleet tasolla 50 milj. €. Tämän vuosikymmenen loppuun mennessä puhdistamoinvestointien arvioidaan lisääntyvän nykytasosta suunnitteilla olevien suurten keskuspuhdistamohankkeiden vaikutuksesta. Puhdistamoinvestointien seurauksena nykyinen runsaan kuuden miljoonan asukasvastineluvun jätevesien käsittelykapasiteetti arvioidaan jonkin verran kasvavan. Viemäriverkostoinvestointien osalta vuosittaisen investointitason 130 milj. € arvioidaan nousevan maltillisesti. Investointikohteet muuttuvat uusien viemäreiden rakentamisesta käytössä olevan verkoston saneeraukseen.

Viimeisessä taulukossa todetaan täytäntöönpano-ohjelman päätavoitteeksi varmistaa direktiivin (91/271/ETY) mukaisten vaatimusten edellyttämien toimien asianmukainen toteuttaminen niissä viemärlaitoksissa, joissa vaatimukset eivät vuonna 2012 täytyneet. Ympäristöministeriön hyväksymällä ohjelmalla ei ole oikeudellista sitovuuutta mutta se ohjaa osaltaan hallinnollisesti elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksia, joiden toimivaltaan kuuluu laitosten ympäristönsuojelulain mukainen yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtamisen laillisuusvalvonta.

vaikutusta. Ohjelman suunniteltujen toimien vesien laatua parantavat vaikutukset esiintyvät lähinnä mainittujen laitosten jätevesien purkupaikkojen lähialueilla, joissa tyyppi minimiravinteena säätelee rehevöitymistä.

Suunniteltujen toimien rakennusaikana puhdistamot pidetään toiminnassa. Rakennustyöt suunnitellaan ja toteutetaan siten, että puhdistamot toimivat koko ajan mahdollisimman tehokkaasti. Työaikainen häiriöalttius otetaan huomioon laitosten valvonnassa. Ohjelman toteuttamisen seurauksena päästöjen vähentymisen arvioidaan toteutuvan täysimittaisesti vuodesta 2017 lähtien.

Ohjelman taloudelliset vaikutukset

Ohjelmaan sisältyvien investointien kokonaiskustannukset ovat noin 48 miljoonaa euroa. Investoinnit ajoittuvat vuosille 2012–2017. Huomattava osa investoinnista on nykyisten rakenteiden ja laitteiden ylläpitoa ja uusimista, joiden toteuttaminen on tarkoituksenmukaista ajoittaa laitoksen välttämättömien tehostamistoimien yhteyteen. Vesihuoltolaitokset vastaavat investoinneista ja ne katetaan viemäriliittyyiltä perittävillä jätevesimaksuilla.

Ohjelman ja sen käsittelyn säännösperusta sekä oikeudelliset vaikutukset

Ympäristönsuojelulain 207 §:ssä tarkoitetun ohjelman hyväksyy valtioneuvosto. Valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 12 §:n sekä valtioneuvoston ohjesäännön 9 §:n ja 24 §:n mukaan yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun direktiivin (91/271/ETY) 17 artiklan täytäntöönpano-ohjelma hyväksytään ympäristöministeriössä.

Täytäntöönpano-ohjelmalla ei ole oikeudellista sitovuutta. Laitokselle ympäristöluvassa asetettavien lupavaatimusten on yhdyskuntajätevesiasetuksen (888/2006) mukaisesti täytettävä yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun direktiiviin (91/271/ETY) perustuvat vaatimukset. Yhdyskuntajätevesipuhdistamoiden ympäristönsuojelulain mukaista toimintaa ja siihen kytkeytyvän ympäristöluvan noudattamista valvoo elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen nimeämä valvoja, jolla on ympäristönsuojelulain vastuut, velvollisuudet ja keinot viemärilaitoksen toiminnan saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi. Ympäristöministeriön hyväksymä täytäntöönpano-ohjelma ohjaa ympäristöhallintoa ja siten myös ympäristöluvan valvojaa, joka osaltaan vastaa ohjelman laitospohjaisesta toimeenpanosta.

Ohjelman toimilla varmistetaan voimassa olevien yhdyskuntajätevesiin liittyvien ympäristönsuojelusäännösten suunnitelmallista täytäntöönpanoa ja noudattamista. Ohjelman toteuttamisella ei ole sellaisia uusia vaikutuksia ympäristöön, joiden tarvetta ei olisi jo ratkaistu säännösten hyväksymisen yhteydessä.

Koska täytäntöönpano-ohjelma ei ole oikeudellisesti sitova eikä sen toteuttamisesta aiheudu uusia vaikutuksia ympäristöön, ohjelma ei loukkaa kenenkään taloudellista tai muutakaan etua. Siksi päätöksestä ei ole tarpeen voida valittaa ja päätökseen ei liitetä valitusosoitetta.

6 Tiedotus

Hyväksytty kansallinen täytäntöönpano-ohjelma toimitetaan EU:n komissiolle hyväksymisen jälkeen.

Kansallinen täytäntöönpano-ohjelma lähetetään tiedoksi ja toiminnassa huomioon otettavaksi aluehallintovirastoihin, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin, ohjelmassa mainituille laitoksille ja laitosten sijaintikunnille sekä Suomen ympäristökeskukseen. Hyväksytty täytäntöönpano-ohjelma pidetään yleisesti saatavilla sähköisessä muodossa ympäristöhallinnon www-sivuilla (www.ymparisto.fi).

Helsingissä 30. syyskuuta 2014

Ympäristöministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Yli-insinööri

Jorma Kaloinen

Liite:

Yhdyskuntien jätevesien käsittelystä annetun direktiivin 91/271/ETY artiklassa 17 tarkoitettu kansallinen täytäntöönpano-ohjelma, 22.9.2012, Suomen ympäristökeskus, diaarinumero SYKE-2014-K-159
- Täytäntöönpano-ohjelman taulukot, viisi taulukkoa

Asiaa koskevat lisätiedot:

yli-insinööri Jorma Kaloinen, sähköposti: jorma.kaloinen@ymparisto.fi, puh. 0400 143910